

Spis treści

I Akty, których publikacja jest obowiązkowa

- ★ **Rozporządzenie (WE) nr 1891/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie wieloletniego finansowania działań Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Morskiego w zakresie reagowania na zanieczyszczenie spowodowane przez statki i zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1406/2002 ⁽¹⁾** 1

II Akty, których publikacja nie jest obowiązkowa

Parlament Europejski i Rada

2006/961/WE:

- ★ **Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie mobilności transnarodowej we Wspólnocie w celach edukacji i szkolenia: Europejska Karta na rzecz Jakości Mobilności ⁽¹⁾** 5

2006/962/WE:

- ★ **Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie** 10

I

(Akty, których publikacja jest obowiązkowa)

ROZPORZĄDZENIE (WE) nr 1891/2006 PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

z dnia 18 grudnia 2006 r.

w sprawie wieloletniego finansowania działań Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Morskiego w zakresie reagowania na zanieczyszczenie spowodowane przez statki i zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1406/2002

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 80 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

po konsultacji z Komitetem Regionów,

stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Niektóre umowy dwustronne i regionalne zawarte między państwami nadbrzeżnymi, takie jak konwencja helsińska z 1992 r. i konwencja barcelońska z 1976 r., przewidują udzielanie wzajemnej pomocy w wypadkach zanieczyszczenia morza.
- (2) Rozporządzenie (WE) nr 1406/2002 ⁽³⁾ ustanowiło Europejską Agencję Bezpieczeństwa Morskiego (zwaną dalej „Agencją”) w celu zapewnienia wysokiego, jednolitego i skutecznego poziomu bezpieczeństwa morskiego i zapobiegania zanieczyszczeniom spowodowanym przez statki.
- (3) Rozporządzenie (WE) nr 724/2004, które zmieniło rozporządzenie (WE) nr 1406/2002 wyznaczyło Agencji nowe zadania w zakresie zapobiegania zanieczyszczeniom i reagowania na zanieczyszczenia spowodowane przez statki, w odpowiedzi na ostatnie wypadki na wodach Wspólnoty, w szczególności zdarzenia z udziałem tankowców „Erika” i „Prestige”.
- (4) W celu realizacji tych nowych zadań w zakresie zapobiegania zanieczyszczeniom i reagowania na zanieczyszczenia Rada Administracyjna Agencji przyjęła w dniu

22 października 2004 r. Plan działań w zakresie gotowości do zwalczania zanieczyszczeń olejami oraz do reagowania na zanieczyszczenia, który określa działania Agencji w zakresie reagowania na zanieczyszczenia olejami i ma na celu optymalne wykorzystanie środków finansowych dostępnych dla Agencji (zwany dalej „planem działań”).

- (5) Reagowanie przez Agencję na zanieczyszczenia, określone w planie działań, jest związane z działaniami w dziedzinie informacji, współpracy i koordynacji, a przede wszystkim pomocy operacyjnej udzielanej państwom członkowskim poprzez dostarczenie, na żądanie, dodatkowych statków usuwających zanieczyszczenia w celu usunięcia zanieczyszczeń olejami i innych rodzajów zanieczyszczeń, takich jak zanieczyszczenia spowodowane przez substancje niebezpieczne i szkodliwe. Agencja ma zwracać szczególną uwagę na te dziedziny określone jako najbardziej wrażliwe, bez uszczerbku dla wszelkich innych wymagających tego obszarów.
- (6) Działania Agencji w tym zakresie nie powinny zwalniać państw nadbrzeżnych z obowiązku dysponowania odpowiednim mechanizmem reagowania na zanieczyszczenia oraz powinny być zgodne z istniejącymi ustaleniami dotyczącymi współpracy między państwami członkowskimi lub grupami państw członkowskich w tym zakresie. W przypadku zanieczyszczenia morza Agencja ma pomóc poszkodowanemu państwu członkowskiemu lub państwom członkowskim, pod których nadzorem ma odbywać się operacja oczyszczania.
- (7) Zgodnie z planem działań Agencja ma odegrać czynną rolę w tworzeniu scentralizowanego systemu obrazowania satelitarne do kontroli, wczesnego wykrywania zanieczyszczeń i wskazywania statków za nie odpowiedzialnych. Ten nowy system poprawi dostępność danych i skuteczność reagowania na zanieczyszczenia spowodowane przez statki.

⁽¹⁾ Dz.U. C 28 z 3.2.2006, str. 16.

⁽²⁾ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 5 września 2006 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. .

⁽³⁾ Dz.U. L 208 z 5.8.2002, str. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 724/2004 (Dz.U. L 129 z 29.4.2004, str. 1).

- (8) Dodatkowe środki, jakie Agencja ma zapewnić państwom członkowskim powinny zostać udostępnione poprzez mechanizm wspólnotowy w zakresie interwencji wspierających ochronę ludności, włącznie z zanieczyszczeniami mórz na skutek wypadków, ustanowiony decyzją Rady 2001/792/WE, Euratom ⁽¹⁾.
- (9) W celu zapewnienia wszechstronnego wdrożenia planu działań oraz wzmocnienia zapobiegania zanieczyszczeniom spowodowanym przez statki i reagowania na nie, poprzez rozszerzenie obecnie prowadzonych działań w zakresie przeciwdziałania zanieczyszczeniom, Agencja powinna uzyskać rentowny i efektywny pod względem kosztów system finansowania, w szczególności pomocy operacyjnej udzielanej przez nią państwom członkowskim.
- (10) W związku z powyższym konieczne jest zabezpieczenie, na podstawie wieloletniego zobowiązania, odpowiednich środków na finansowanie zadań powierzonych Agencji w zakresie reagowania na zanieczyszczenia i innych związanych z tym działań. Roczne kwoty wkładu Wspólnoty powinny zostać ustalone zgodnie z obowiązującymi procedurami.
- (11) Kwoty, jakie zostaną przeznaczone na finansowanie reagowania na zanieczyszczenia, powinny obejmować okres od 2007 r. do 2013 r. zgodnie z nowymi ramami finansowymi.
- (12) Powinna zatem zostać określona koperta finansowa obejmująca ten sam okres, przeznaczona na wdrożenie planu działań.
- (13) Kwota tej koperty powinna być uważana za minimum potrzebne do wykonywania zadań powierzonych Agencji w zakresie reagowania na zanieczyszczenia spowodowane przez statki.
- (14) W celu optymalnego przydziału środków i uwzględnienia zmian w zakresie reagowania na zanieczyszczenia spowodowane przez statki, konieczne jest zapewnienie ciągłego monitorowania konkretnych potrzeb dotyczących działań, tak aby umożliwić dostosowanie do nich rocznych zobowiązań finansowych.
- (15) W związku z powyższym Rada Administracyjna Agencji powinna dokonywać przeglądu zobowiązań budżetowych na podstawie sprawozdania, które zostanie sporządzone przez Dyrektora Zarządzającego, aby uwzględnić niezbędne korekty w budżecie Agencji. Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie (WE) nr 1406/2002,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Cel

Niniejsze rozporządzenie określa szczegółowe ustalenia dotyczące wkładu finansowego Wspólnoty do budżetu Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Morskiego w celu realizacji zadań powierzonych Agencji w zakresie reagowania na zanieczyszczenia spowodowane przez statki i innych związanych z tym działań, zgodnie z art. 2 rozporządzenia (WE) nr 1406/2002.

⁽¹⁾ Dz.U. L 297 z 15.11.2001, str. 7.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- a) „Agencja” oznacza Europejską Agencję Bezpieczeństwa Morskiego ustanowioną rozporządzeniem (WE) nr 1406/2002;
- b) „umowy regionalne” oznaczają porozumienia dwustronne i regionalne zawarte między państwami nadbrzeżnymi w celu świadczenia wzajemnej pomocy w wypadku zanieczyszczenia morza;
- c) „olej” oznacza ropę naftową w każdej postaci, łącznie z nieprzetworzoną ropą, paliwem olejowym, szlamem, odpadami olejowymi i produktami rafinowanymi, zgodnie z ustaleniami Międzynarodowej konwencji z 1990 r. o gotowości do zwalczania zanieczyszczeń morza spowodowanych olejami oraz współpracy w tym zakresie;
- d) „substancje niebezpieczne i szkodliwe” oznacza wszelkie substancje niebędące olejem, które po wprowadzeniu do środowiska morskiego mogą z dużym prawdopodobieństwem powodować zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, szkodzić żywym zasobom i organizmom morskim, uszkadzać infrastrukturę lub przeszkadzać w innych zgodnych z prawem sposobach wykorzystywania morza, zgodnie z Protokołem z 2000 r. o gotowości do zwalczania zanieczyszczeń powodowanych przez substancje niebezpieczne i szkodliwe oraz współpracy w tym zakresie.

Artykuł 3

Zakres

Wkład finansowy Wspólnoty, o którym mowa w art. 1, zostaje przydzielony Agencji w celu finansowania działań, takich jak działania wymienione w planie działań, a w szczególności w następujących dziedzinach:

- a) informowanie oraz gromadzenie, analizowanie i rozpowszechnianie najlepszych praktyk, technik i innowacji, takich jak urządzenia do kontroli opróżniania zbiorników, w zakresie reagowania na zanieczyszczenia spowodowane przez statki;
- b) współpraca i koordynacja oraz zapewnienie państwom członkowskim i Komisji pomocy technicznej i naukowej w ramach działań podejmowanych na podstawie właściwych umów regionalnych;
- c) pomoc operacyjna i wsparcie działań podejmowanych przez państwa członkowskie w odpowiedzi na zanieczyszczenia spowodowane przez statki na skutek wypadków lub umyślnie, udzielane na żądanie, za pomocą dodatkowych środków, takich jak statki ratownicze i sprzęt usuwający zanieczyszczenia.

Artykuł 4

Finansowanie Wspólnoty

Koperta finansowa przeznaczona na realizację zadań, o których mowa w art. 3, na okres od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. wynosi 154 000 000 EUR.

Władza budżetowa określa roczne przydziały środków w ramach limitów określonych w ramach finansowych. W związku z tym należy zapewnić niezbędne finansowanie pomocy operacyjnej dla państw członkowskich zgodnie z art. 3 lit. c).

Artykuł 5

Monitorowanie istniejących zdolności reagowania

W celu określenia wymogów dotyczących pomocy operacyjnej, takich jak potrzeba dodatkowych statków ratowniczych do usuwania zanieczyszczeń, dostarczanej państwom członkowskim przez Agencję, Agencja sporządza regularnie wykaz prywatnych i państwowych mechanizmów reagowania na zanieczyszczenia i zdolności reagowania w różnych regionach Unii.

Artykuł 6

Ochrona interesów finansowych Wspólnoty

1. Komisja i Agencja zapewniają ochronę interesów finansowych Wspólnoty podczas realizacji działań finansowanych na podstawie niniejszego rozporządzenia poprzez stosowanie środków zapobiegających nadużyciom, korupcji oraz innym nielegalnym działaniom, za pomocą skutecznych kontroli i odzyskiwania wszelkich nienależnych płatności oraz, w przypadku wykrycia nieprawidłowości, za pomocą skutecznych, proporcjonalnych i odstraszcających sankcji, zgodnie z rozporządzeniami Rady (WE, Euratom) nr 2988/95⁽¹⁾ i (Euratom, WE) nr 2185/96⁽²⁾ oraz z rozporządzeniem (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽³⁾.

2. W przypadku działań finansowanych na podstawie niniejszego rozporządzenia, pojęcie „nieprawidłowości”, o którym mowa w art. 1 ust. 2 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2988/95 oznacza wszelkie naruszenie przepisu prawa wspólnotowego lub zobowiązań umownych wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego, które przynosi lub mogłoby przynieść szkodę dla ogólnego budżetu Unii Europejskiej lub budżetów zarządzanych przez nią w postaci nieuzasadnionej pozycji wydatków.

3. W ramach swoich kompetencji Komisja i Agencja zapewniają osiągnięcie optymalnego stosunku efektów do kosztów przy finansowaniu działań Wspólnoty na podstawie niniejszego rozporządzenia.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, str. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz. U. L 292 z 15.11.1996, str. 2).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1073/1999 z dnia 25 maja 1999 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) (Dz. U. L 136 z 31.5.1999, str. 1).

Artykuł 7

Zmiany w rozporządzeniu (WE) nr 1406/2002

W rozporządzeniu (WE) nr 1406/2002 wprowadza się następujące zmiany:

a) W art. 10 ust. 2 dodaje się lit. l) w brzmieniu:

„l) dokonuje przeglądu wykonania, pod względem finansowym, szczegółowego planu, o którym mowa w lit. k), oraz zobowiązań budżetowych przewidzianych w rozporządzeniu (WE) nr 1891/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie wieloletniego finansowania działań Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Morskiego w zakresie reagowania na zanieczyszczenia spowodowane przez statki (*), na podstawie sprawozdania określonego w art. 15 ust. 2 lit. g) niniejszego rozporządzenia. Przegląd ten zostaje dokonany po opracowaniu przez Agencję zestawienia jej szacunkowych dochodów i wydatków w następnym roku budżetowym, określonego w art. 18 ust. 5 niniejszego rozporządzenia.

(*) Dz.U. L 394, 30.12.2006, str. 1”;

b) W art. 15 ust. 2 dodaje się lit. g) w brzmieniu:

„g) w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku składa sprawozdanie Komisji i Radzie Administracyjnej dotyczące wykonania, pod względem finansowym, szczegółowego planu w zakresie gotowości Agencji do zwalczania zanieczyszczeń i do reagowania na zanieczyszczenia oraz aktualizację statusu wszystkich działań finansowanych na podstawie tego planu. Komisja z kolei przedstawia to sprawozdanie do wiadomości Parlamentowi Europejskiemu, komitetowi ustanowionemu na podstawie art. 4 decyzji nr 2850/2000/WE oraz komitetowi, o którym mowa w art. 9 decyzji 2001/792/WE, Euratom.”

Artykuł 8

Ocena średniookresowa

Na podstawie informacji dostarczonych przez Agencję, Komisja składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z wykonania niniejszego rozporządzenia nie później niż 31 grudnia 2010 r. Sprawozdanie, które jest sporządzane bez uszczerbku dla roli Rady Administracyjnej Agencji, określa wyniki wykorzystania wkładu Wspólnoty, o którym mowa w art. 4, pod względem zobowiązań i wydatków obejmujących okres od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2009 r.

Jeżeli zajdzie taka potrzeba, Komisja przedstawia na podstawie tego sprawozdania propozycję zmiany niniejszego rozporządzenia w celu uwzględnienia postępu naukowego w zakresie zwalczania zanieczyszczeń spowodowanych przez statki, w tym zanieczyszczenia olejami lub substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi.

Artykuł 9

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, 18 grudnia 2006 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący
J. BORRELL FONTELLES

W imieniu Rady
Przewodniczący
J.-E. ENESTAM

II

(Akty, których publikacja nie jest obowiązkowa)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA

ZALECENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

z dnia 18 grudnia 2006 r.

w sprawie mobilności transnarodowej we Wspólnocie w celach edukacji i szkolenia: Europejska Karta na rzecz Jakości Mobilności

(2006/961/WE)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 149 ust. 4 i art. 150 ust. 4,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,

stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Mobilność w zakresie edukacji i szkolenia stanowi integralną część swobodnego przepływu osób – podstawowej wolności chronionej Traktatem – oraz jeden z głównych celów działań Unii Europejskiej w dziedzinie edukacji i szkolenia w oparciu zarówno o wspólne wartości, jak i poszanowanie różnorodności. Jest ona istotnym instrumentem tworzącym prawdziwy europejski obszar uczenia się przez całe życie, promującym zatrudnienie i zwalczającym ubóstwo oraz pomagającym promować aktywne obywatelstwo europejskie.
- (2) Mobilność zbliża obywateli i poprawia wzajemne zrozumienie. Sprzyja solidarności, wymianie idei i lepszemu poznaniu różnych kultur tworzących Europę, przyczyniając się w ten sposób do większej spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.

⁽¹⁾ Dz.U. C 88 z 11.4.2006, str. 20.

⁽²⁾ Dz.U. C 206 z 29.8.2006, str. 40.

⁽³⁾ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 26 września 2006 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym) i decyzja Rady z dnia 18 grudnia 2006 r.

- (3) Intensyfikacja europejskiej mobilności i wymian w celach rozwoju edukacji i szkolenia oraz wydarzenia takie jak Europejski Rok Mobilności Pracowników odgrywają kluczową rolę w osiągnięciu celów lizbońskich na rzecz przekształcenia Europy w najbardziej innowacyjną i najbardziej konkurencyjną gospodarkę opartą na wiedzy do roku 2010.
- (4) Stworzenie lepszych ram dla mobilności w celach edukacji i szkolenia na terytorium UE pomoże przyczynić się do zbudowania gospodarki opartej na wiedzy kluczowej dla tworzenia miejsc pracy, zrównoważonego rozwoju, badań naukowych i innowacyjności w państwach członkowskich.
- (5) W celu polepszenia jakości i skuteczności edukacji i szkolenia w Europie wszystkie zainteresowane strony, w tym władze państwowe, powinny zwiększyć wsparcie na rzecz mobilności na terytorium UE.
- (6) Zalecenie 2001/613/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 lipca 2001 r. w sprawie mobilności studentów, osób szkolących się, wolontariuszy, nauczycieli i szkoleniowców w obrębie Wspólnoty, ⁽⁴⁾ było pierwszym zaleceniem przyjętym w celu ułatwienia działania wspólnotowego na rzecz mobilności.
- (7) Praca grupy ekspertów ustanowionej przez Komisję zgodnie z punktem III a) powyższego zalecenia oraz pierwsze sprawozdanie z dalszych działań wykazały postęp w zakresie mobilności na rzecz edukacji i szkolenia, osiągnięty zarówno na szczeblu krajowym, jak i europejskim, jednak ukazały również potrzebę skoncentrowania

⁽⁴⁾ Dz.U. L 215 z 9.8.2001, str. 30.

- działań nie tylko na zwiększeniu mobilności pod względem ilościowym, lecz przede wszystkim na poprawie jej jakości.
- (8) Do celu tego można dążyć między innymi poprzez przyjęcie, w formie zalecenia, Karty na rzecz Jakości Mobilności, określającej zbiór zasad w tym zakresie, której wdrażanie odbywać się będzie na zasadzie dobrowolności.
- (9) Europejska Karta na rzecz Jakości Mobilności (dalej zwana „Kartą”) powinna uwzględniać również specyficzne potrzeby ludzi niepełnosprawnych oraz grupy defaworyzowane.
- (10) Karta powinna pomóc w zwiększeniu liczby wymian, ułatwić uznawanie okresów edukacji lub szkolenia, jak również uznawanie tytułów i kwalifikacji oraz zbudować wzajemne zaufanie w celu poprawy i wzmocnienia współpracy pomiędzy właściwymi organami, organizacjami i wszystkimi stronami, które są zaangażowane w proces mobilności. Należy zwrócić uwagę na kwestię przenoszenia pożyczek, stypendiów i świadczeń socjalnych.
- (11) Karta ma na celu uzupełnienie, ale nie zastąpienie, szczegółowych przepisów nakreślonych w Karcie Studenta Erasmusa.
- (12) Karta, w poszczególnych językach odbiorców, powinna być łatwo dostępna dla studentów i osób uczestniczących w szkoleniu za pośrednictwem organów, organizacji i innych podmiotów zajmujących się mobilnością w krajach pochodzenia i w krajach goszczących oraz powinna być traktowana jako podstawowy punkt odniesienia.
- (13) Korzyści płynące z mobilności w dużym stopniu zależą od jakości rozwiązań praktycznych: informacji, przygotowania, wsparcia i uznawania doświadczenia i kwalifikacji zdobytych przez uczestników podczas studiów i szkoleń. Osoby i organizacje zaangażowane mogą w znaczący sposób poprawić wartość mobilności poprzez staranne planowanie i odpowiednią ocenę.
- (14) Europass⁽¹⁾ jest szczególnie przydatnym instrumentem rozwijania przejrzystości i uznawania, w celu wspierania mobilności.
- (15) Pożądane jest, aby zasady przewidziane w tej Karcie miały zastosowanie nie tylko do okresu mobilności samego w sobie, lecz również do okresu poprzedzającego i następującego po okresie mobilności.
- (16) Należy z wyprzedzeniem sporządzić plan nauki. Konieczne jest również ogólne przygotowanie uczestników, uwzględniające przygotowanie językowe. W tym zakresie pomocy powinny udzielić odpowiednie organy i organizacje.
- (17) Wszelkie kwestie administracyjne i finansowe, jak na przykład dotyczące dostępności wsparcia finansowego oraz
- tego, kto ponosi koszty, a także zakres ubezpieczenia w kraju goszczącym, należy rozwiązać przed wyjazdem.
- (18) Jeśli chodzi o czas spędzony za granicą, jakość mobilności można poprawić poprzez stosowanie systemów takich jak wyznaczenie mentora dla uczestników.
- (19) Szczegółowy i jasny opis wszystkich kursów lub szkoleń odbytych w kraju goszczącym, z uwzględnieniem okresu trwania kursu lub szkolenia, powinien ułatwić ich uznanie po powrocie do kraju pochodzenia.
- (20) Przejrzystość i dobra administracja wymagają jasno określonej definicji podmiotów odpowiedzialnych za każdy etap i działanie w ramach programu mobilności.
- (21) Aby zagwarantować ogólną jakość mobilności, należy zapewnić wszystkim obywatelom UE swobodę przemieszczania się oraz zastosować, tak dalece, jak to możliwe, zasady określone w Karcie i odpowiednie zalecenia do wszystkich rodzajów mobilności w celach uczenia się lub rozwoju zawodowego: edukacja lub szkolenie; formalne lub pozaformalne uczenie się, włączając z to pracę w charakterze wolontariuszy oraz projekty wolontariackie; mobilność długotrwała lub krótkotrwała; edukacja szkolna i wyższa lub uczenie się związane z wykonywaniem pracy zawodowej; środki związane z uczeniem się przez całe życie.
- (22) Z uwagi na różnorodność charakteru i czasu trwania działań w ramach mobilności, państwa członkowskie mogą dostosować wdrażanie Karty do danych okoliczności, mianowicie mogą przystosować ją do konkretnych sytuacji i programów. Państwa członkowskie mogą nadać niektórym punktom charakter obowiązkowy, a inne uznać za fakultatywne.
- (23) Ponieważ cele niniejszego zalecenia nie mogą zostać w wystarczającym stopniu osiągnięte przez państwa członkowskie, a mogą ze względu na rozmiary lub skutki niniejszego zalecenia zostać lepiej osiągnięte na poziomie Wspólnoty, Wspólnota podejmuje działania, zgodnie z zasadą pomocniczości, o której mowa w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsze zalecenie nie wykracza poza to, co jest konieczne dla osiągnięcia tych celów,

NINIEJSZYM ZALECAJĄ, ABY PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE

1. przyjęły i upowszechniły załączoną Kartę, jako środek służący poprawie rozwoju osobistego i zawodowego;
2. informowały, poczynając od drugiego roku po przyjęciu niniejszego zalecenia, o wdrożeniu niniejszego zalecenia i innych środkach uzupełniających, które mogą one zdecydować się podjąć na rzecz mobilności, w szczególności w odniesieniu do aspektów dotyczących jej jakości, w ramach narodowych wkładów do programu prac Edukacja i Szkolenia 2010;

(1) Decyzja nr 2241/2004/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie jednolitych ram wspólnotowych dla przejrzystości kwalifikacji i kompetencji (Europass) (Dz.U. L 390 z 31.12.2004, str. 6).

3. nadal ściśle współpracowały i koordynowały swoje działania w celu likwidowania przeszkód, które bezpośrednio lub pośrednio utrudniają mobilność obywateli UE;
 4. zapewniły odpowiednie wsparcie oraz właściwą infrastrukturę dla mobilności w celach edukacji i szkolenia, aby podnieść poziom edukacji i szkolenia swoich obywateli;
 5. podjęły wszelkie kroki niezbędne do propagowania mobilności, zapewnienia zrozumiałości i dostępności dla każdego wszystkich istotnych informacji, na przykład poprzez przewodnik wprowadzający w zagadnienia mobilności lub wykaz organizacji wspierających, oraz do poprawienia warunków mobilności.
3. i doświadczeń dotyczących wdrażania środków sugerowanych w niniejszym zaleceniu;
 3. poprawy lub rozwijania, w ścisłej współpracy z odpowiednimi organami, danych statystycznych dotyczących mobilności w celu edukacji i szkolenia, z uwzględnieniem podziału ze względu na płeć;
 4. uznania, że niniejsze zalecenie tworzy całość wraz z zaleceniem 2001/613/WE i w związku z tym do zawarcia dwuletnich sprawozdań wymaganych w niniejszym zaleceniu, w sprawozdaniach ogólnych z programu prac Edukacja i Szkolenia 2010.

NINIEJSZYM WZYWAJĄ KOMISJĘ DO:

1. zachęcania agencji krajowych i innych organizacji działających w zakresie edukacji, szkolenia i mobilności do stosowania Karty;
2. dalszej współpracy z państwami członkowskimi i partnerami społecznymi w celu wymiany przydatnych informacji

Sporządzono w Brukseli z dnia 18 grudnia 2006 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący
J. BORRELL FONTELLES

W imieniu Rady Przewodniczący
J.-E. ENESTAM

ZAŁĄCZNIK

EUROPEJSKA KARTA NA RZECZ JAKOŚCI MOBILNOŚCI

WSTĘP

Wspierana w ramach Planu Działania na rzecz Mobilności z 2000 r. ⁽¹⁾ oraz zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 lipca 2001 r. w sprawie mobilności studentów, osób szkolących się, wolontariuszy, nauczycieli i szkoleniowców w obrębie Wspólnoty, ⁽²⁾ mobilność zawsze stanowiła przedmiot szczególnego zainteresowania podmiotów w nią zaangażowanych. Zakres wspomnianego zalecenia był szeroki, a dotyczyło ono szeregu istotnych zagadnień związanych z mobilnością i skierowane było do wszystkich, którzy mogliby odnieść korzyści z formalnego i pozaformalnego uczenia się za granicą przez pewien czas, w tym studentów, nauczycieli, szkoleniowców, wolontariuszy i osób odbywających szkolenia. Zalecenie 2006/961/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006. o transnarodowej mobilności we Wspólnocie w celach edukacji i szkolenia: Europejska Karta na rzecz Jakości Mobilności ⁽³⁾, którego integralną część stanowi niniejsza Karta, obejmuje taki sam zakres, ale skupia się na aspektach jakości mobilności, zaproponowanych przez grupę ekspertów ustanowioną zgodnie z pierwszym zaleceniem. Powinno ono pomóc zapewnieniu, by doświadczenia uczestników były pozytywne, zarówno w kraju goszczącym, jaki i po powrocie do kraju pochodzenia.

Niniejsza karta oferuje wskazówki dotyczące mobilności osób młodych lub dorosłych podjętej w celach formalnej i pozaformalnej nauki oraz rozwoju osobistego i zawodowego. Ma ona stanowić podstawowy dokument odniesienia, uwzględniający kontekst krajowy oraz respektujący kompetencje państw członkowskich. Jej zakres oraz treść mogą być dostosowywane do długości okresu mobilności oraz specyfiki różnych działań związanych z edukacją, szkoleniem i młodzieżą, a także do potrzeb uczestników. Chociaż w pierwszej kolejności Karta skupia się na mobilności w celach edukacyjnych, można przypuszczać, że niniejsze wskazówki mogłyby być przydatne również dla innych rodzajów mobilności, np. mobilność w celu podjęcia pracy.

1. Informacje i wskazówki

Kandydaci zainteresowani wzięciem udziału w procesie mobilności powinni mieć równy dostęp na wszystkich etapach do rzetelnych źródeł informacji i wskazówek na temat istniejących możliwości w zakresie mobilności i warunków, na jakich można z niego skorzystać. Należy między innymi dostarczyć jasnych informacji o każdym z punktów niniejszej Karty, o rolach i zadaniach organizacji wysyłających i przyjmujących oraz o różnych systemach edukacji i szkolenia.

2. Plan nauki

Przed podjęciem mobilności w celach edukacji lub szkolenia, powinno się sporządzić plan nauki uwzględniający przygotowanie językowe, i uzgodnić go z organizacjami wysyłającymi i przyjmującymi oraz uczestnikami. Plan nauki jest szczególnie ważny w przypadku mobilności długoterminowej, a może również być przydatny w przypadku mobilności krótkoterminowej. Plan powinien zawierać zarys celów i spodziewanych wyników w nauce, jak również sposoby ich osiągnięcia i wdrożenia. Wszelkie znaczące zmiany planu nauki powinny być uzgodnione przez wszystkie strony. Przy sporządzaniu planu nauki należy mieć na uwadze reintegrację w kraju pochodzenia oraz ocenę.

3. Personalizacja

Mobilność w celach edukacji lub szkolenia powinna w jak największym możliwym stopniu być zgodna z osobistym tokiem nauki, kwalifikacjami i motywacją uczestników, a także powinna je rozwijać lub uzupełniać.

4. Przygotowanie ogólne

Przygotowanie uczestników przed wyjazdem jest wskazane i powinno być dostosowane do ich indywidualnych potrzeb. W zależności od potrzeb powinno obejmować aspekty językowe, pedagogiczne, administracyjne, prawne, osobiste oraz kulturowe, a także informacje na temat aspektów finansowych.

⁽¹⁾ Rezolucja Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w dniu 14 grudnia 2000 r. w sprawie planu działania na rzecz mobilności (Dz.U. C 371 z 23.12.2000, str. 4).

⁽²⁾ Dz.U. L 215 z 9.8.2001, str. 30.

⁽³⁾ Patrz: str. 5 niniejszego Dziennika Urzędowego.

5. Aspekty językowe

Znajomość języków jest ważna dla efektywnego uczenia się, komunikacji międzykulturowej i lepszego zrozumienia kultury kraju goszczącego. Uczestnicy, a także organizacje wysyłające i goszczące powinny kłaść szczególny nacisk na odpowiednie przygotowanie językowe. Wszędzie, gdzie to możliwe, powinno ono obejmować:

- dokonanie oceny znajomości języka przed wyjazdem i zapewnienie możliwości uczestnictwa w kursach nauki języka kraju goszczącego lub języka wykładowego, gdy są to różne języki;
- w kraju goszczącym, udzielanie wsparcia i porad językowych.

6. Wsparcie logistyczne

Tam, gdzie to niezbędne, uczestnikom należy zapewnić stosowne wsparcie logistyczne. Obejmować może ono informację i pomoc w kwestiach związanych z podróżą, ubezpieczeniem, pozwoleniem na pobyt i pracę, zabezpieczeniem socjalnym, możliwością przesyłania stypendiów i pożyczek rządowych z kraju pochodzenia do kraju goszczącego, zakwaterowaniem i wszelkimi innymi aspektami praktycznymi, w tym bezpieczeństwa w czasie pobytu, tam gdzie to właściwe.

7. Mentorat

Podmiot goszczący (placówka edukacyjna, organizacja młodzieżowa, przedsiębiorstwo itd.) powinien dysponować możliwościami zwrócenia się do mentora doradzającego uczestnikom i pomagającego im w efektywnej integracji z otoczeniem w kraju goszczącym i pełnić rolę punktu kontaktowego w celu uzyskania bieżącej pomocy.

8. Uznawanie

Jeśli okres studiów lub stażu zagranicą ma miejsce w trakcie regularnego programu studiów lub kształcenia, fakt ten trzeba odnotować w planie nauki, natomiast uczestnikom należy udzielić pomocy, aby ułatwić im uzyskanie uznawania i poświadczenia, tam gdzie to właściwe. W planie nauki, organizacja wysyłająca powinna zobowiązać się do uznania pomyślnie zakończonego okresu mobilności. Jeśli chodzi o inne rodzaje mobilności, szczególnie dotyczące pozaformalnej edukacji i szkolenia, należy wystawić stosowny dokument, który umożliwi uczestnikowi potwierdzenie w sposób zadowalający i wiarygodny aktywne uczestnictwo i wyniki w nauce. W tym kontekście należy zachęcać do stosowania „Europassu”⁽¹⁾.

9. Reintegracja i ocena

Po powrocie do kraju pochodzenia, a zwłaszcza po długotrwałym okresie mobilności, uczestnikom należy udzielić wskazówek dotyczących wykorzystania umiejętności i kwalifikacji zdobytych na wyjeździe. Tam, gdzie to konieczne, należy zapewnić pomoc w reintegracji ze środowiskiem społecznym, edukacyjnym lub zawodowym w kraju pochodzenia, szczególnie osobom powracającym po długotrwałym okresie mobilności. Uczestnicy wraz z odpowiedzialnymi organizacjami powinni należycie ocenić zdobyte doświadczenie, aby stwierdzić czy zakładane cele planu nauki zostały osiągnięte.

10. Zobowiązania i obowiązki

Obowiązki wynikające z powyższych kryteriów jakości powinny zostać uzgodnione pomiędzy organizacją wysyłającą, goszczącą i uczestnikami. Zasadniczo obowiązki te powinny zostać potwierdzone w formie pisemnej tak, aby dla wszystkich zainteresowanych były one jasne.

⁽¹⁾ Decyzja nr 2241/2004/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie jednolitych ram wspólnotowych dla przejrzystości kwalifikacji i kompetencji (Europass) (Dz.U. L 390 z 31.12.2004, str. 6).

ZALECENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**z dnia 18 grudnia 2006 r.****w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie**

(2006/962/WE)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 149 ust. 4 i art. 150 ust. 4,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rada Europejska (23-24 marzec 2000 r.) w Lizbonie ustaliła, że konieczne jest sformułowanie europejskich ram określających nowe umiejętności podstawowe uzyskiwane w procesie uczenia się przez całe życie, stanowiących główny element działania Europy w obliczu globalizacji oraz przejścia do modelu gospodarki opartej na wiedzy. Podkreślono również, że ludzie są podstawową wartością Europy. Od tego czasu wnioski te były regularnie formułowane ponownie, m. in. podczas Rad Europejskich w Brukseli (20-21 marzec 2003 r. i 22-23 marzec 2005 r.), a także w odnowionej strategii lizbońskiej, zatwierdzonej w 2005 r.
- (2) Rady Europejskie w Sztokholmie (23-24 marca 2001 r.) i w Barcelonie (15-16 marca 2002 r.) zaaprobowaly konkretne przyszłe cele europejskich systemów edukacji i szkolenia oraz program roboczy (pod nazwą „Edukacja i Szkolenia 2010”), do realizacji do 2010 r. Cele te obejmują rozwijanie umiejętności przydatnych w społeczeństwie wiedzy oraz konkretne cele w zakresie promowania uczenia się języków, rozwijania przedsiębiorczości, a także uwzględniają ogólną potrzebę zwiększenia europejskiego wymiaru edukacji.
- (3) W komunikacie Komisji „Urzeczywistnianie europejskiej przestrzeni uczenia się przez całe życie” oraz w przyjętej następnie rezolucji Rady z 27 czerwca 2002 r. w sprawie uczenia się przez całe życie ⁽⁴⁾ określono „nowe umiejętności podstawowe” o priorytetowym znaczeniu oraz podkreślono, że uczenie się przez całe życie musi obejmować okres od wieku przedszkolnego do wieku emerytalnego.
- (4) W zakresie poprawy sytuacji Wspólnoty w dziedzinie zatrudnienia, Rady Europejskie w Brukseli (marzec 2003 r. i grudzień 2003 r.) podkreśliły potrzebę rozwinięcia uczenia się przez całe życie ze szczególnym uwzględnieniem środków czynnych i zapobiegawczych w odniesieniu

do osób bezrobotnych i nieaktywnych. Podstawą było w tym przypadku sprawozdanie grupy specjalnej ds. zatrudnienia, w którym podkreślono, jak potrzebna jest ludziom umiejętność przystosowywania się do zmian, jak istotne jest włączanie ludzi w rynek pracy i jak kluczową rolę ma do odegrania uczenie się przez całe życie.

- (5) W maju 2003 r. Rada przyjęła europejskie poziomy odniesienia, wykazując zaangażowanie na rzecz mierzalnego wzrostu średnich wyników europejskich. Te poziomy odniesienia obejmują sprawność czytania, przedwczesne zakończenie nauki szkolnej, ukończenie szkoły średniej drugiego stopnia oraz uczestnictwo dorosłych w uczeniu się przez całe życie, i są ściśle powiązane z rozwijaniem kompetencji kluczowych.
- (6) W przyjętym w listopadzie 2004 r. sprawozdaniu Rady na temat szerszej roli edukacji podkreślono, że edukacja przyczynia się do zachowywania i odnawiania wspólnego tła kulturowego społeczeństwa oraz do poznawania najważniejszych wartości społecznych i obywatelskich, takich jak postawa obywatelska, równość, tolerancja czy szacunek, a także jest szczególnie ważna w sytuacji, kiedy wszystkie państwa członkowskie stoją przed wyzwaniem poradzenia sobie z rosnącą różnorodnością społeczną i kulturową. Ponadto umożliwienie ludziom trwałego włączenia się w życie zawodowe jest istotną częścią roli, jaką edukacja odgrywa we wzmacnianiu spójności społecznej.
- (7) Przyjęte przez Komisję w 2005 r. sprawozdanie na temat postępu w realizacji celów lizbońskich w zakresie edukacji i szkolenia pokazało, że nie poczyniono postępu w zmniejszaniu odsetka osób osiągających słabe wyniki w sprawności czytania w wieku 15 lat ani w zwiększaniu proporcji osób kończących szkołę średnią drugiego stopnia. Widoczny był pewien postęp w zmniejszaniu wskaźnika przedwczesnego zakańczania nauki szkolnej, jednak przy obecnym tempie niemożliwe jest osiągnięcie europejskich poziomów odniesienia dla roku 2010, przyjętych przez Radę w maju 2003 r. Stopień uczestnictwa dorosłych w uczeniu się nie rośnie wystarczająco szybko, aby osiągnąć poziom odniesienia przewidziany dla 2010 r., a dane wskazują, że prawdopodobieństwo uczestnictwa w dalszym szkoleniu jest mniejsze wśród osób o niższych umiejętnościach.
- (8) „Ramy działań na rzecz rozwijania kompetencji i kwalifikacji przez całe życie”, przyjęte przez europejskich partnerów społecznych w marcu 2002 r., podkreślają konieczność coraz szybszego przystosowywania przez przedsiębiorstwa swoich struktur dla utrzymania konkurencyjności. Praca zespołowa, spłaszczenie struktury hierarchicznej, decentralizacja odpowiedzialności i większa potrzeba wielozadani-

⁽¹⁾ Dz.U. C 95 z 18.8.2006, str. 109.

⁽²⁾ Dz.U. C 229 z 22.9.2006, str. 21.

⁽³⁾ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 26 września 2006 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym) i decyzja Rady z dnia 18 grudnia 2006 r.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 163 z 9.7.2002, str. 1.

wości prowadzą do rozwoju instytucji edukacyjnych. W tym kontekście zdolność organizacji do określania kompetencji, do mobilizacji i uznawania ich oraz do zachęcania wszystkich pracowników do ich rozwijania stanowi podstawę nowych strategii na rzecz konkurencyjności.

- (9) Badanie z Maastricht dotyczące edukacji i szkolenia z 2004 r. ujawnia znaczną lukę pomiędzy poziomami wykształcenia wymaganymi w nowych miejscach pracy a poziomami osiąganymi przez europejskich pracowników. Z badania tego wynika, iż ponad jedną trzecią pracowników w Europie (80 mln ludzi) stanowią osoby o niskich umiejętnościach, tymczasem według szacunków do 2010 r. prawie 50 % nowych miejsc pracy będzie wymagało wykształcenia wyższego, niewiele poniżej 40 % – wykształcenia średniego drugiego stopnia, zaś tylko 15 % będzie odpowiednie dla osób z wykształceniem podstawowym.
- (10) We wspólnym sprawozdaniu Rady i Komisji na temat programu roboczego Edukacja i Szkolenia 2010 zaakcentowano potrzebę zapewnienia wszystkim obywatelom możliwości nabycia potrzebnych im kompetencji w ramach strategii państw członkowskich w dziedzinie uczenia się przez całe życie. W celu promowania i ułatwienia reform sprawozdanie proponuje opracowanie wspólnych europejskich punktów odniesienia i zasad oraz przyznanie priorytet Ramom Kompetencji Kluczowych.
- (11) W Europejskim Pakcie na rzecz Młodzieży, dołączonym do wniosków ze szczytu Rady Europejskiej w Brukseli (22 – 23 marca 2005 r.), podkreślono, że należy dążyć do opracowania wspólnego zestawu podstawowych umiejętności.
- (12) Potrzeba wyposażenia młodych ludzi w niezbędne kompetencje kluczowe oraz poprawy poziomów osiągnięć edukacyjnych jest zasadniczą częścią Zintegrowanych Wytycznych na rzecz Wzrostu Gospodarczego i Zatrudnienia na lata 2005-2008, przyjętych przez Radę Europejską w czerwcu 2005 r. W szczególności, w wytycznych dotyczących zatrudnienia apeluje się o przystosowanie systemów edukacji i szkolenia do nowych wymagań co do kompetencji poprzez lepsze określanie potrzeb zawodowych i kompetencji kluczowych w ramach programów reform państw członkowskich. Wytyczne dotyczące zatrudnienia zawierają ponadto wezwanie do zapewnienia, aby włączanie równouprawnienia płci w główny nurt polityki oraz równość płci zostały uwzględnione we wszystkich działaniach oraz wezwanie do osiągnięcia średniego zatrudnienia ogółem na poziomie 70 % w UE, w tym co najmniej 60 % w przypadku kobiet.
- (13) Niniejsze zalecenie przyczyni się do rozwoju zorientowanej na przyszłość, wysokiej jakości edukacji i szkolenia dostosowanych do potrzeb europejskiego społeczeństwa, poprzez wspieranie i uzupełnianie działań państw członkowskich w tworzeniu systemów kształcenia i szkolenia zapewniających wszystkim młodym ludziom środki do rozwinięcia kompetencji kluczowych na poziomie przygotowującym ich do dorosłego życia oraz stanowiącym podstawę dla dalszej nauki i życia zawodowego, a także zapewniających dorosłym możliwość rozwijania i aktualizowania zdobytych kompetencji kluczowych poprzez korzystanie ze spójnej i kompleksowej oferty uczenia się przez całe życie. Niniejsze zalecenie powinno także zapewnić wspólne europejskie ramy odniesienia kompetencji kluczowych, przeznaczone dla twórców polityki,

instytucji oferujących edukację i szkolenia, partnerów społecznych oraz samych osób uczących się, aby ułatwić reformy krajowe oraz wymianę informacji między państwami członkowskimi a Komisją w ramach programu roboczego Edukacja i Szkolenia 2010 w celu osiągnięcia uzgodnionych europejskich poziomów odniesienia. Ponadto zalecenie powinno stanowić wsparcie dla innych powiązanych polityk, np. w dziedzinie zatrudnienia i spraw społecznych oraz innych polityk dotyczących spraw młodzieży.

- (14) Ponieważ cele niniejszego zalecenia, to jest wsparcie i uzupełnienie działań państw członkowskich poprzez ustanowienie wspólnego punktu odniesienia, promującego i ułatwiającego reformy krajowe i dalszą współpracę pomiędzy państwami członkowskimi, nie mogą być osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie działające oddzielnie, natomiast możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Wspólnoty, Wspólnota może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym samym artykule, niniejsze zalecenie nie wykracza poza to, co jest niezbędne dla osiągnięcia realizowanych celów, pozostawiając wykonanie zalecenia państwom członkowskim,

NINIEJSZYM ZALECAJĄ PAŃSTWOM CZŁONKOWSKIM:

rozwijanie oferty kompetencji kluczowych dla wszystkich w ramach ich strategii uczenia się przez całe życie, w tym strategii osiągnięcia powszechnej alfabetyzacji, a także wykorzystanie dokumentu „Kompetencje kluczowe w uczeniu się przez całe życie – Europejskie ramy odniesienia” (zwanego dalej „ramami odniesienia”), znajdującego się w załączniku, jako narzędzia odniesienia, w celu zapewnienia, by:

1. kształcenie i szkolenie oferowały wszystkim młodym ludziom środki w celu rozwijania kompetencji kluczowych na poziomie dającym im odpowiednie przygotowanie do dorosłego życia oraz stanowiącym podstawę dla dalszej nauki i życia zawodowego;
2. dostępna była właściwa oferta dla tych młodych ludzi, którzy z powodu trudności edukacyjnych wynikających z okoliczności osobistych, społecznych, kulturowych lub ekonomicznych potrzebują szczególnego wsparcia dla realizacji swojego potencjału edukacyjnego;
3. osoby dorosłe miały możliwość rozwijania i aktualizowania kompetencji kluczowych przez całe życie, a także szczególnie skoncentrowano się na grupach określonych jako priorytetowe w kontekście krajowym, regionalnym lub lokalnym, takich jak osoby, które muszą uaktualnić posiadane umiejętności;
4. istniała odpowiednia infrastruktura dla kontynuowania edukacji i szkoleń przez osoby dorosłe, co obejmuje dostępność nauczycieli i osób szkolących, istnienie procedur zatwierdzania i oceny, środków mających na celu zapewnienie równego dostępu zarówno do uczenia się przez całe życie, jak i do rynku pracy oraz wsparcia dla osób uczących się, w sposób uwzględniający różnorodne potrzeby i kompetencje osób dorosłych;
5. skierowana do osób dorosłych oferta edukacyjna i szkoleniowa przeznaczona dla poszczególnych obywateli była spójna poprzez ścisłe powiązanie z polityką zatrudnienia i polityką społeczną, polityką kulturową, polityką innowacji oraz innymi politykami dotyczącymi młodzieży, a także

poprzez współpracę z partnerami społecznymi i innymi zaangażowanymi stronami.

NINIEJSZYM PRZYJMUJĄ DO WIADOMOŚCI ZAMIAR PODJĘCIA PRZEZ KOMISJĘ NASTĘPUJĄCYCH DZIAŁAŃ:

1. pomoc w działaniach państw członkowskich na rzecz rozwijania ich systemów edukacji i szkolenia oraz na rzecz wdrożenia i rozpowszechnienia niniejszego zalecenia, m. in. poprzez wykorzystanie ram odniesienia jako punktu odniesienia dla ułatwienia wymiany doświadczeń i dobrych praktyk, a także poprzez śledzenie rozwoju i informowanie o postępach w dwuletnich sprawozdaniach na temat programu roboczego Edukacja i Szkolenia 2010;
2. wykorzystanie ram odniesienia we wdrażaniu wspólnotowych programów edukacji i szkolenia oraz zapewnianie, że promują one nabywanie kompetencji kluczowych;
3. promowanie szerszego wykorzystywania ram odniesienia w powiązanych politykach Wspólnoty, a szczególnie we

wdrażaniu polityki zatrudnienia, polityki ds. młodzieży i polityki społecznej i kulturalnej, oraz tworzenie dalszych powiązań z partnerami społecznymi i innymi organizacjami działającymi w tej dziedzinie;

4. przegląd wpływu ram odniesienia w kontekście programu roboczego Edukacja i Szkolenia 2010 oraz sporządzenie, w terminie do 18 grudnia 2010, sprawozdania dla Parlamentu Europejskiego i Rady na temat uzyskanych doświadczeń oraz konsekwencji na przyszłość.

Sporządzono w Brukseli, 18 grudnia 2006 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący
J. BORRELL FONTELLES

W imieniu Rady
Przewodniczący
J.-E. ENESTAM

ZAŁĄCZNIK

KOMPETENCJE KLUCZOWE W UCZENIU SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE – EUROPEJSKIE RAMY ODNIESIENIA**Tło i cele**

W związku z postępującą globalizacją Unia Europejska staje przed coraz to nowymi wyzwaniami, dlatego też każdy obywatel będzie potrzebował szerokiego wachlarza kompetencji kluczowych, by łatwo przystosować się do szybko zmieniającego się świata, w którym zachodzą rozliczne wzajemne powiązania.

Edukacja w swym podwójnym – społecznym i ekonomicznym – wymiarze ma do odegrania zasadniczą rolę polegającą na zapewnieniu nabycia przez obywateli Europy kompetencji kluczowych koniecznych, aby umożliwić im elastyczne dostosowywanie się do takich zmian.

W szczególności, opierając się na wielorakich kompetencjach indywidualnych, należy sprostać zróżnicowanym potrzebom osób uczących się poprzez zapewnienie równości i dostępu dla tych grup, które ze względu na trudności edukacyjne, spowodowane okolicznościami osobistymi, społecznymi, kulturowymi lub ekonomicznymi, wymagają szczególnego wsparcia w realizacji swojego potencjału edukacyjnego. Przykładami takich grup są osoby o niskich kwalifikacjach podstawowych, w szczególności osoby o niskiej sprawności w zakresie czytania i pisanie, osoby przedwcześnie kończące naukę szkolną, długotrwałe bezrobotne, powracający do pracy po długotrwałym urlopie, osoby starsze, migranci oraz osoby niepełnosprawne.

W tym kontekście głównymi celami ram odniesienia są:

- 1) określenie i zdefiniowanie kompetencji kluczowych koniecznych do osobistej samorealizacji, bycia aktywnym obywatelem, spójności społecznej i uzyskania szans na zatrudnienie w społeczeństwie wiedzy;
- 2) wspieranie działań państw członkowskich zmierzających do zapewnienia młodym ludziom po zakończeniu kształcenia i szkoleń kompetencji kluczowych w stopniu przygotowującym ich do dorosłego życia i stanowiącym podstawę dla dalszej nauki i życia zawodowego, oraz zapewnienia dorosłym możliwości rozwijania i aktualizowania ich kompetencji kluczowych w ciągu całego życia;
- 3) dostarczenie twórcom polityki, instytucjom edukacyjnym, pracodawcom oraz osobom uczącym się narzędzia referencyjnego na poziomie europejskim, aby ułatwić starania na rzecz osiągnięcia wspólnie uzgodnionych celów na szczeblu krajowym i europejskim;
- 4) określenie ram dalszego działania na poziomie Wspólnoty zarówno w zakresie programu roboczego Edukacja i Szkolenia 2010, jak i wspólnotowych programów edukacji i szkolenia.

Kompetencje kluczowe

Kompetencje są definiowane w niniejszym dokumencie jako połączenie wiedzy, umiejętności i postaw odpowiednich do sytuacji. Kompetencje kluczowe to te, których wszystkie osoby potrzebują do samorealizacji i rozwoju osobistego, bycia aktywnym obywatelem, integracji społecznej i zatrudnienia.

W ramach odniesienia ustanowiono osiem kompetencji kluczowych:

- 1) porozumiewanie się w języku ojczystym;
- 2) porozumiewanie się w językach obcych;
- 3) kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne;
- 4) kompetencje informatyczne;
- 5) umiejętność uczenia się;
- 6) kompetencje społeczne i obywatelskie;
- 7) inicjatywność i przedsiębiorczość; oraz
- 8) świadomość i ekspresja kulturalna.

Kompetencje kluczowe uważane są za jednakowo ważne, ponieważ każda z nich może przyczynić się do udanego życia w społeczeństwie wiedzy. Zakresy wielu spośród tych kompetencji częściowo się pokrywają i są powiązane, aspekty niezbędne w jednej dziedzinie wspierają kompetencje w innej. Dobre opanowanie podstawowych umiejętności językowych,

czytania, pisania, liczenia i umiejętności w zakresie technologii informacyjnych i komunikacyjnych (TIK) jest niezbędną podstawą uczenia się; umiejętność uczenia się sprzyja wszelkim innym działaniom kształceniowym. Niektóre zagadnienia mają zastosowanie we wszystkich elementach ram odniesienia: krytyczne myślenie, kreatywność, inicjatywność, rozwiązywanie problemów, ocena ryzyka, podejmowanie decyzji i konstruktywne kierowanie emocjami są istotne we wszystkich ośmiu kompetencjach kluczowych.

1. Porozumiewanie się w języku ojczystym ⁽¹⁾

Definicja:

Porozumiewanie się w języku ojczystym to zdolność wyrażania i interpretowania pojęć, myśli, uczuć, faktów i opinii w mowie i piśmie (rozumienie ze słuchu, mówienie, czytanie i pisanie) oraz językowej interakcji w odpowiedniej i kreatywnej formie w pełnym zakresie kontekstów społecznych i kulturowych – w edukacji i szkoleniu, pracy, domu i czasie wolnym.

Niezbędna wiedza, umiejętności i postawy powiązane z tą kompetencją:

Kompetencja komunikacyjna jest wynikiem opanowania języka ojczystego, nieodłącznie związanego z rozwojem indywidualnych zdolności poznawczych umożliwiających interpretację świata i relacje z innymi ludźmi. Porozumiewanie się w języku ojczystym wymaga od osoby znajomości słownictwa, gramatyki funkcjonalnej i funkcji języka. Obejmuje ona świadomość głównych typów interakcji słownej, znajomość pewnego zakresu tekstów literackich i innych, głównych cech rozmaitych stylów i rejestrów języka oraz świadomość zmienności języka i sposobów porozumiewania się w różnych kontekstach.

Osoby powinny posiadać umiejętność porozumiewania się w mowie i piśmie w różnych sytuacjach komunikacyjnych, a także obserwowania swojego sposobu porozumiewania się i przystosowywania go do wymogów sytuacji. Kompetencja ta obejmuje również umiejętności rozróżniania i wykorzystywania różnych typów tekstów, poszukiwania, gromadzenia i przetwarzania informacji, wykorzystywania pomocy oraz formułowania i wyrażania własnych argumentów w mowie i w piśmie w przekonujący sposób, odpowiednio do kontekstu.

Pozytywna postawa w stosunku do porozumiewania się w ojczystym języku obejmuje skłonność do krytycznego i konstruktywnego dialogu, wrażliwość na walory estetyczne oraz chęć ich urzeczywistniania oraz zainteresowanie kontaktami z innymi ludźmi. Wiąże się to ze świadomością oddziaływania języka na innych ludzi oraz potrzebę rozumienia i używania języka w sposób pozytywny i odpowiedzialny społecznie.

2. Porozumiewanie się w językach obcych ⁽²⁾

Definicja:

Porozumiewanie się w obcych językach opiera się w znacznej mierze na tych samych wymiarach umiejętności, co porozumiewanie się w języku ojczystym – na zdolności do rozumienia, wyrażania i interpretowania pojęć, myśli, uczuć, faktów i opinii w mowie i piśmie (rozumienie ze słuchu, mówienie, czytanie i pisanie) w odpowiednim zakresie kontekstów społecznych i kulturalnych (w edukacji i szkoleniu, pracy, domu i czasie wolnym) w zależności od chęci lub potrzeb danej osoby. Porozumiewanie się w obcych językach wymaga również takich umiejętności, jak mediacja i rozumienie różnic kulturowych. Stopień opanowania języka przez daną osobę może być różny w przypadku czterech kompetencji językowych (rozumienie ze słuchu, mówienie, czytanie i pisanie) i poszczególnych języków oraz zależny od społecznego i kulturowego kontekstu osobistego, otoczenia oraz potrzeb lub zainteresowań danej osoby.

Niezbędna wiedza, umiejętności i postawy powiązane z tą kompetencją:

Kompetencja porozumiewania się w obcych językach wymaga znajomości słownictwa i gramatyki funkcjonalnej oraz świadomości głównych typów interakcji słownej i rejestrów języka. Istotna jest również znajomość konwencji społecznych oraz aspektu kulturowego i zmienności języków.

(1) W kontekście wielokulturowych i wielojęzycznych społeczeństw Europy uznaje się, że język ojczysty nie we wszystkich przypadkach musi być językiem urzędowym państwa członkowskiego oraz że umiejętność porozumiewania się w języku urzędowym jest warunkiem wstępnym zapewnienia pełnego uczestnictwa jednostki w społeczeństwie. W niektórych państwach członkowskich językiem ojczystym może być jeden z kilku języków urzędowych. Środki stosowane w takich przypadkach, oraz odpowiednie stosowanie definicji, należą do kompetencji poszczególnych państw członkowskich i są uzależnione od ich specyficznych potrzeb i okoliczności.

(2) Ważne jest uznanie faktu, że liczni Europejczycy żyją w rodzinach i społecznościach dwujęzycznych lub wielojęzycznych oraz że język urzędowy kraju, w którym mieszkają, może nie być ich językiem ojczystym. Dla tych grup wspomniana wyżej umiejętność może dotyczyć raczej języka urzędowego niż języka obcego. Ich potrzeby, motywacja oraz społeczne lub ekonomiczne powody rozwijania tej umiejętności jako wsparcia dla integracji będą inne niż na przykład w przypadku osób, które uczą się języka obcego z myślą o podróżach lub pracy. Środki stosowane w takich przypadkach, oraz odpowiednie stosowanie definicji, podlegają kompetencji poszczególnych państw członkowskich i są uzależnione od ich specyficznych potrzeb i okoliczności.

Na niezbędne umiejętności w zakresie komunikacji w językach obcych składa się zdolność rozumienia komunikatów słownych, inicjowania, podtrzymywania i kończenia rozmowy oraz czytania, rozumienia i pisania tekstów, odpowiednio do potrzeb danej osoby. Osoby powinny także być w stanie właściwie korzystać z pomocy oraz uczyć się języków również w nieformalny sposób w ramach uczenia się przez całe życie.

Pozytywna postawa obejmuje świadomość różnorodności kulturowej, a także zainteresowanie i ciekawość języków i komunikacji międzykulturowej.

3. **Kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne**

Definicja:

- A. Kompetencje matematyczne obejmują umiejętność rozwijania i wykorzystywania myślenia matematycznego w celu rozwiązywania problemów wynikających z codziennych sytuacji. Istotne są zarówno proces i czynność, jak i wiedza, przy czym podstawę stanowi należyte opanowanie umiejętności liczenia. Kompetencje matematyczne obejmują – w różnym stopniu – zdolność i chęć wykorzystywania matematycznych sposobów myślenia (myślenie logiczne i przestrzenne) oraz prezentacji (wzory, modele, konstrukty, wykresy, tabele).
- B. Kompetencje naukowe odnoszą się do zdolności i chęci wykorzystywania istniejącego zasobu wiedzy i metodologii do wyjaśniania świata przyrody, w celu formułowania pytań i wyciągania wniosków opartych na dowodach. Za kompetencje techniczne uznaje się stosowanie tej wiedzy i metodologii w odpowiedzi na postrzegane potrzeby lub pragnienia ludzi. Kompetencje w zakresie nauki i techniki obejmują rozumienie zmian powodowanych przez działalność ludzką oraz odpowiedzialność poszczególnych obywateli.

Niezbędna wiedza, umiejętności i postawy powiązane z tą kompetencją:

- A. Konieczna wiedza w dziedzinie matematyki obejmuje solidną umiejętność liczenia, znajomość miar i struktur, głównych operacji i sposobów prezentacji matematycznej, rozumienie terminów i pojęć matematycznych, a także świadomość pytań, na które matematyka może dać odpowiedź.

Osoba powinna posiadać umiejętności stosowania głównych zasad i procesów matematycznych w codziennych sytuacjach prywatnych i zawodowych, a także śledzenia i oceniania ciągów argumentów. Powinna ona być w stanie rozumować w matematyczny sposób, rozumieć dowód matematyczny i komunikować się językiem matematycznym oraz korzystać z odpowiednich pomocy.

Pozytywna postawa w matematyce opiera się na szacunku dla prawdy i chęci szukania przyczyn i oceniania ich zasadności.

- B. W przypadku nauki i techniki, niezbędna wiedza obejmuje główne zasady rządzące naturą, podstawowe pojęcia naukowe, zasady i metody, technikę oraz produkty i procesy techniczne, a także rozumienie wpływu nauki i technologii na świat przyrody. Kompetencje te powinny umożliwiać osobom lepsze rozumienie korzyści, ograniczeń i zagrożeń wynikających z teorii i zastosowań naukowych oraz techniki w społeczeństwach w sensie ogólnym (w powiązaniu z podejmowaniem decyzji, wartościami, zagadnieniami moralnymi, kulturą itp.).

Umiejętności obejmują zdolność do wykorzystywania i posługiwania się narzędziami i urządzeniami technicznymi oraz danymi naukowymi do osiągnięcia celu bądź podjęcia decyzji lub wyciągnięcia wniosku na podstawie dowodów. Osoby powinny również być w stanie rozpoznać niezbędne cechy postępowania naukowego oraz posiadać zdolność wyrażania wniosków i sposobów rozumowania, które do tych wniosków doprowadziły.

Kompetencje w tym obszarze obejmują postawy krytycznego rozumienia i ciekawości, zainteresowanie kwestiami etycznymi oraz poszanowanie zarówno bezpieczeństwa, jak i trwałości, w szczególności w odniesieniu do postępu naukowo – technicznego w kontekście danej osoby, jej rodziny i społeczności oraz zagadnień globalnych.

4. **Kompetencje informatyczne**

Definicja:

Kompetencje informatyczne obejmują umiejętne i krytyczne wykorzystywanie technologii społeczeństwa informacyjnego (TSI) w pracy, rozrywce i porozumiewaniu się. Opierają się one na podstawowych umiejętnościach w zakresie TIK: wykorzystywania komputerów do uzyskiwania, oceny, przechowywania, tworzenia, prezentowania i wymiany informacji oraz do porozumiewania się i uczestnictwa w sieciach współpracy za pośrednictwem Internetu.

Niezbędna wiedza, umiejętności i postawy powiązane z tą kompetencją:

Kompetencje informatyczne wymagają solidnego rozumienia i znajomości natury, roli i możliwości TSI w codziennych kontekstach: w życiu osobistym i społecznym, a także w pracy. Obejmuje to główne aplikacje komputerowe – edytory tekstu, arkusze kalkulacyjne, bazy danych, przechowywanie informacji i posługiwanie się nimi – oraz rozumienie możliwości i potencjalnych zagrożeń związanych z Internetem i komunikacją za pośrednictwem mediów elektronicznych (poczta elektroniczna, narzędzia sieciowe) do celów pracy, rozrywki, wymiany informacji i udziału w sieciach współpracy, a także do celów uczenia się i badań. Osoby powinny także rozumieć, w jaki sposób TSI mogą wspierać kreatywność i innowacje, a także być świadome zagadnień dotyczących prawdziwości i rzetelności dostępnych informacji oraz zasad prawnych i etycznych mających zastosowanie przy interaktywnym korzystaniu z TSI.

Konieczne umiejętności obejmują zdolność poszukiwania, gromadzenia i przetwarzania informacji oraz ich wykorzystywania w krytyczny i systematyczny sposób, przy jednoczesnej ocenie ich odpowiedności, z rozróżnieniem elementów rzeczywistych od wirtualnych przy rozpoznawaniu połączeń. Osoby powinny posiadać umiejętności wykorzystywania narzędzi do tworzenia, prezentowania i rozumienia złożonych informacji, a także zdolność docierania do usług oferowanych w Internecie, wyszukiwania ich i korzystania z nich; powinny również być w stanie stosować TSI jako wsparcie krytycznego myślenia, kreatywności i innowacji.

Korzystanie z TSI wymaga krytycznej i refleksyjnej postawy w stosunku do dostępnych informacji oraz odpowiedzialnego wykorzystywania mediów interaktywnych. Rozwijaniu tych kompetencji sprzyja również zainteresowanie udziałem w społecznościach i sieciach w celach kulturalnych, społecznych lub zawodowych.

5. Umiejętność uczenia się

Definicja:

„Umiejętność uczenia się” to zdolność konsekwentnego i wytrwałego uczenia się, organizowania własnego procesu uczenia się, w tym poprzez efektywne zarządzanie czasem i informacjami, zarówno indywidualnie, jak i w grupach. Kompetencja ta obejmuje świadomość własnego procesu uczenia się i potrzeb w tym zakresie, identyfikowanie dostępnych możliwości oraz zdolność pokonywania przeszkód w celu osiągnięcia powodzenia w uczeniu się. Kompetencja ta oznacza nabywanie, przetwarzanie i przyswajanie nowej wiedzy i umiejętności, a także poszukiwanie i korzystanie ze wskazówek. Umiejętność uczenia się pozwala osobom nabyć umiejętność korzystania z wcześniejszych doświadczeń w uczeniu się i ogólnych doświadczeń życiowych w celu wykorzystywania i stosowania wiedzy i umiejętności w różnorodnych kontekstach – w domu, w pracy, a także w edukacji i szkoleniu. Kluczowymi czynnikami w rozwinięciu tej kompetencji u danej osoby są motywacja i wiara we własne możliwości.

Niezbędna wiedza, umiejętności i postawy powiązane z tą kompetencją:

W sytuacji, kiedy uczenie się skierowane jest na osiągnięcie konkretnych celów pracy lub kariery, osoba powinna posiadać znajomość wymaganych kompetencji, wiedzy, umiejętności i kwalifikacji. We wszystkich przypadkach umiejętność uczenia się wymaga od osoby znajomości i rozumienia własnych preferowanych strategii uczenia się, silnych i słabych stron własnych umiejętności i kwalifikacji, a także zdolności poszukiwania możliwości kształcenia i szkolenia się oraz dostępnej pomocy lub wsparcia.

Umiejętność uczenia się wymaga po pierwsze nabycia podstawowych umiejętności czytania, pisania, liczenia i umiejętności w zakresie technologii informacyjnych i komunikacyjnych koniecznych do dalszego uczenia się. Na podstawie tych umiejętności, osoba powinna być w stanie docierać do nowej wiedzy i umiejętności oraz zdobywać, przetwarzać i przyswajać je. Wymaga to efektywnego zarządzania własnymi wzorcami uczenia się, kształtowania kariery i pracy, a szczególnie wytrwałości w uczeniu się, koncentracji na dłuższych okresach oraz krytycznej refleksji na temat celów uczenia się. Osoby powinny być w stanie poświęcać czas na samodzielną naukę charakteryzującą się samodyscypliną, ale również na wspólną pracę w ramach procesu uczenia się, czerpać korzyści z różnorodności grupy oraz dzielić się nabytą wiedzą i umiejętnościami. Powinny one być w stanie organizować własny proces uczenia się, ocenić swoją pracę oraz w razie potrzeby szukać rady, informacji i wsparcia.

pozytywna postawa obejmuje motywację i wiarę we własne możliwości w uczeniu się i osiąganiu sukcesów w tym procesie przez całe życie. Nastawienie na rozwiązywanie problemów sprzyja zarówno procesowi uczenia się, jak i zdolności osoby do pokonywania przeszkód i zmieniania się. Chęć wykorzystywania doświadczeń z życia i uczenia się, a także ciekawość w poszukiwaniu możliwości uczenia się i wykorzystywania tego procesu w różnorodnych sytuacjach życiowych to niezbędne elementy pozytywnej postawy.

6. Kompetencje społeczne i obywatelskie

Definicja:

Są to kompetencje osobowe, interpersonalne i międzykulturowe obejmujące pełny zakres zachowań przygotowujących osoby do skutecznego i konstruktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym, szczególnie w społeczeństwach charakteryzujących się coraz większą różnorodnością, a także rozwiązywania konfliktów w razie potrzeby. Kompetencje obywatelskie przygotowują osoby do pełnego uczestnictwa w życiu obywatelskim w oparciu o znajomość pojęć i struktur społecznych i politycznych oraz poczucie się do aktywnego i demokratycznego uczestnictwa.

Niezbędna wiedza, umiejętności i postawy powiązane z tą kompetencją:

- A. Kompetencje społeczne są związane z dobrem osobistym i społecznym, które wymaga świadomości, w jaki sposób można zapewnić sobie optymalny poziom zdrowia fizycznego i psychicznego, rozumianego również jako zasób danej osoby i jej rodziny oraz bezpośredniego otoczenia społecznego, a także wiedzy, w jaki sposób może się do tego przyczynić odpowiedni styl życia. Dla powodzenia w kontaktach interpersonalnych i uczestnictwie społecznym niezbędne jest rozumienie zasad postępowania i reguł zachowania ogólnie przyjętych w różnych społeczeństwach i środowiskach (np. w pracy). Równie istotna jest świadomość podstawowych pojęć dotyczących osób, grup, organizacji zawodowych, równości płci i niedyskryminacji, społeczeństwa i kultury. Konieczne jest rozumienie wielokulturowych i społeczno-ekonomicznych wymiarów społeczeństw europejskich, a także wzajemnej interakcji narodowej tożsamości kulturowej i tożsamości europejskiej.

Podstawowe umiejętności w zakresie tej kompetencji obejmują zdolność do konstruktywnego porozumiewania się w różnych środowiskach, wykazywania się tolerancją, wyrażania i rozumienia różnych punktów widzenia, negocjowania połączonego ze zdolnością tworzenia klimatu zaufania, a także zdolność do empatii. Osoby powinny być zdolne do radzenia sobie ze stresem i frustracją oraz do wyrażania ich w konstruktywny sposób, a także powinny dokonywać rozróżnienia sfery osobistej i zawodowej.

Kompetencja ta opiera się na współpracy, asertywności i prawości. Osoby powinny interesować się rozwojem społeczno-gospodarczym, komunikacją międzykulturową, cenić różnorodność i szanować innych ludzi, a także być przygotowane na pokonywanie uprzedzeń i osiąganie kompromisu.

- B. Kompetencje obywatelskie opierają się na znajomości pojęć demokracji, sprawiedliwości, równości, obywatelstwa i praw obywatelskich, łącznie ze sposobem ich sformułowania w Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej i międzynarodowych deklaracjach oraz ich stosowaniem przez różne instytucje na poziomach lokalnym, regionalnym, krajowym, europejskim i międzynarodowym. Obejmują one również znajomość współczesnych wydarzeń, jak i głównych wydarzeń i tendencji w narodowej, europejskiej i światowej historii. Ponadto, należy zwiększyć świadomość celów, wartości i polityk, jakimi kierują się ruchy społeczne i polityczne. Niezbędna jest również znajomość integracji europejskiej oraz struktur UE, z ich głównymi celami i wartościami, jak i świadomość różnorodności i tożsamości kulturowych w Europie.

Umiejętności w zakresie kompetencji obywatelskich obejmują zdolność do efektywnego zaangażowania, wraz z innymi ludźmi, w działania publiczne, wykazywania solidarności i zainteresowania rozwiązywaniem problemów stojących przed lokalnymi i szerszymi społecznościami. Do umiejętności tych należy krytyczna i twórcza refleksja oraz konstruktywne uczestnictwo w działaniach społeczności lokalnych i sąsiedzkich oraz procesach podejmowania decyzji na wszystkich poziomach, od lokalnego, poprzez krajowy, po europejski, szczególnie w drodze głosowania.

Pełne poszanowanie praw człowieka, w tym równości, jako podstawy demokracji, uznanie i zrozumienie różnic w systemach wartości różnych religii i grup etnicznych, to fundamenty pozytywnej postawy. Oznacza ona zarówno wykazywanie poczucia przynależności do własnego otoczenia, kraju, Unii Europejskiej i Europy jako całości oraz do świata, jak i gotowość do uczestnictwa w demokratycznym podejmowaniu decyzji na wszystkich poziomach. Obejmuje ona również wykazywanie się poczuciem obowiązku, jak i okazywanie zrozumienia i poszanowania wspólnych wartości, niezbędnych do zapewnienia spójności wspólnoty, takich jak respektowanie demokratycznych zasad. Konstruktywne uczestnictwo obejmuje również działalność obywatelską, wspieranie różnorodności i spójności społecznej i zrównoważonego rozwoju oraz gotowość poszanowania wartości i prywatności innych osób.

7. Inicjatywność i przedsiębiorczość

Definicja:

Inicjatywność i przedsiębiorczość oznaczają zdolność osoby do wcielania pomysłów w czyn. Obejmują one kreatywność, innowacyjność i podejmowanie ryzyka, a także zdolność do planowania przedsięwzięć i prowadzenia ich dla osiągnięcia zamierzonych celów. Stanowią one wsparcie dla indywidualnych osób nie tylko w ich codziennym życiu prywatnym i społecznym, ale także w ich miejscu pracy pomagając im uzyskać świadomość kontekstu ich pracy i zdolność wykorzystywania szans; są podstawą bardziej konkretnych umiejętności i wiedzy potrzebnych tym, którzy podejmują przedsięwzięcia o charakterze społecznym lub handlowym lub w nich uczestniczą. Powinny one obejmować świadomość wartości etycznych i promować dobre zarządzanie.

Niezbędna wiedza, umiejętności i postawy powiązane z tą kompetencją:

Konieczna wiedza obejmuje zdolność identyfikowania dostępnych możliwości działalności osobistej, zawodowej lub gospodarczej, w tym szerszych zagadnień stanowiących kontekst pracy i życia ludzi, takich jak ogólne rozumienie zasad działania gospodarki, a także szanse i wyzwania stojące przed pracodawcami i organizacjami. Osoby powinny również być świadome zagadnień etycznych związanych z przedsięwzięciami oraz tego, w jaki sposób mogą one wywoływać pozytywne zmiany, np. poprzez sprawliwy handel lub przedsięwzięcia społeczne.

Umiejętności odnoszą się do proaktywnego zarządzania projektami (co obejmuje np. planowanie, organizowanie, zarządzanie, kierowanie i zlecanie zadań, analizowanie, komunikowanie, sporządzanie raportów, ocenę i sprawozdawczość), skutecznej reprezentacji i negocjacji oraz zdolności zarówno pracy indywidualnej, jak i współpracy w zespołach. Niezbędna jest umiejętność oceny i identyfikacji własnych mocnych i słabych stron, a także oceny ryzyka i podejmowania go w uzasadnionych przypadkach.

Postawa przedsiębiorcza charakteryzuje się inicjatywnością, aktywnością, niezależnością i innowacyjnością zarówno w życiu osobistym i społecznym, jak i w pracy. Obejmuje również motywację i determinację w kierunku realizowania celów, czy to osobistych, czy wspólnych, zarówno prywatnych jak i w pracy.

8. Świadomość i ekspresja kulturalna

Definicja:

Docenianie znaczenia twórczego wyrażania idei, doświadczeń i uczuć za pośrednictwem szeregu środków wyrazu, w tym muzyki, sztuk teatralnych, literatury i sztuk wizualnych.

Niezbędna wiedza, umiejętności i postawy powiązane z tą kompetencją:

Wiedza kulturalna obejmuje świadomość lokalnego, narodowego i europejskiego dziedzictwa kulturalnego oraz jego miejsca w świecie. Obejmuje ona podstawową znajomość najważniejszych dzieł kultury, w tym współczesnej kultury popularnej. Niezbędne jest rozumienie kulturowej i językowej różnorodności w Europie i w innych regionach świata oraz konieczności jej zachowania, a także zrozumienie znaczenia czynników estetycznych w życiu codziennym.

Umiejętności obejmują zarówno wrażliwość, jak i ekspresję: wrażliwość i przyjemność z odbioru dzieł sztuki i widowisk, jak i wyrażanie siebie poprzez różnorodne środki z wykorzystaniem wrodzonych zdolności. Umiejętności obejmują również zdolność do odniesienia własnych punktów widzenia w zakresie twórczości i ekspresji do opinii innych oraz rozpoznawania i wykorzystywania społecznych i ekonomicznych szans w działalności kulturalnej. Ekspresja kulturalna jest niezbędna do rozwijania twórczych umiejętności, które mogą być wykorzystywane w wielu sytuacjach zawodowych.

Dogłębne zrozumienie własnej kultury oraz poczucie tożsamości mogą być podstawą szacunku i otwartej postawy wobec różnorodności ekspresji kulturalnej. Pozytywna postawa obejmuje również kreatywność oraz chęć pielęgnowania zdolności estetycznych poprzez wyrażanie siebie środkami artystycznymi i udział w życiu kulturalnym.
